

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžf/120/2014
Identifikačné číslo spisu:	7012201466
Dátum vydania rozhodnutia:	03.12.2015
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7012201466.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: JOMADO s.r.o., so sídlom Hlavná 600, Streda nad Bodrogom, IČO: 36 588 547, zastúpeného JUDr. Ľubošom Petrovským advokátom, so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1020503/1/562382-1190471/2012/5081 z 02. októbra 2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/352/2012-48 z 19. novembra 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/352/2012-48 z 19. novembra 2014, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Uznesením č. k. 6S/352/2012-48 z 19.11.2014 Krajský súd v Košiciach žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Uviedol, že po tom, ako po márnom uplynutí lehoty ustanovenej vo výzve na zaplatenie súdneho poplatku splatného podaním žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy, nebol súdny poplatok žalobcom uhradený, vydal krajský súd uznesenie č. k. 6S/352/2012-31 z 24.04.2014, ktorým konanie zastavil podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „ZSP“).

Žalobca v lehote ustanovenej zákonom na podanie odvolania doručil krajskému súdu odvolanie obsahujúce tiež návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Hoci žalobca v predmetnom podaní uviedol tvrdenia o jeho pomeroch, nepredložil žiadne listiny na

preukázanie tvrdených skutočností. Preto ho krajský súd výzvou z 19.05.2014, doručenou 21.05.2014 vyzval, aby v lehote 10 dní doložil súdu riadne a kompletne vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktoré pripojil k výzve.

Krajský súd poukázal na to, že žalobca 04.06.2014 doručil krajskému súdu tlačivo, v ktorom vyplnil iba svoje identifikačné údaje.

Vyslovil, že ak by nepriaznivá finančná situácia žalobcu, v dôsledku skutočností, ktorých pôvod je v podnikaní a ktoré s podnikaním súvisia, bola dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to prenesenie časti rizika spojeného s podnikaním na štát, čo je neprípustné.

Uviedol, že nedostatok finančných prostriedkov žalobcu ako právnickej osoby nemôže byť sám osebe dôvodom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Dal do pozornosti skutočnosť, že súdny poplatok vo výške 70 € nepredstavuje takú vysokú sumu, ktorú by žalobca nebol schopný uhradiť.

Zároveň poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 2Sžf/53/2013 zo dňa 01.08.2013 uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva vysloveným v rozsudku zo dňa 19.06.2001, sťažnosť č. 28249/95 vo veci Kreuz proti Poľsku (ods. 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia v súvislosti s prístupom jednotlivca k súdu. V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva vyslovil, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V závere uznesenia krajský súd konštatoval, že aj napriek výzve žalobca nielen nepredložil súdu žiadne doklady, ktoré by preukazovali tvrdené majetkové pomery, ale ani náležite nevyplnil tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania. Žalobca teda nepreukázal splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v lehote ustanovenej zákonom odvolanie a žiadal, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil a oslobodenie od súdnych poplatkov mu v celom rozsahu priznal.

Namietol, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil skutočnosťou, že žalobca je podnikateľom a jeho nepriaznivá finančná situácia má pôvod v podnikaní a s ním súvisí.

Majúc jednoznačne za to, že rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky ako aj rozhodnutie správcu dane ako prvostupňového orgánu, sú nezákonné, poukázal na to, že patrí do skupiny spoločností personálne spojených s p. T. P., z ktorého dôvodu sú tieto spoločnosti účastníkmi niekoľko desiatok (až stovák) súdnych sporov, keď podanými žalobami napadli nezákonnosť postupu ako aj rozhodnutí daňových úradov, pričom ani jedna z vyššie uvedených súdnych vecí podľa informácií, ktorými disponuje žalobca, nebola právoplatne ukončená v neprospech týchto subjektov. Takto podľa žalobcu nejde o zjavne neúspešné uplatnenie práva.

Poukázal tiež na to, že s ohľadom na neprimerané zaťaženie spoločností spojených s p. T. P. zo strany daňových úradov, pokračovanie v daňových kontrolách zo strany správcu dane, nerešpektujúcich rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, nezákonného zadržiavania finančných prostriedkov patriacich spoločnostiam spojeným s p. T., P. zo strany daňových úradov, blokovaním majetku a v neposlednom rade aj z dôvodu negatívnej medializácie veci zo strany štátnych orgánov (nerešpektujúcich prezumpciu nevinu), spoločnosti spojené s p. T. P. (teda aj žalobca) nemôžu vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z týchto dôvodov sa spoločnosti dostali do finančnej tiesne a žalobca nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou, s ktorou by mohol voľne disponovať. Taktiež žalobca nemá žiaden hnutelný či nehnuteľný majetok relevantnej hodnoty, ktorý by bolo možné speňažiť, a s ktorým môže disponovať.

Žalobca nesúhlasil s odôvodnením krajského súdu, že tieto okolnosti sú pre posúdenie žiadosti o

oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné, nakoľko práve tieto okolnosti vytvárajú situáciu, ktorá znemožňuje žalobcovi (cez pomery žalobcu obmedzujúce vykonávať podnikateľskú činnosť a nakladať s majetkom a finančnými prostriedkami) súdny poplatok uhradiť, t.j. pomery žalobcu oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú. Súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok žalobcovi prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou (žalobca nemá finančné prostriedky na ich úhradu), ktoré predstavuje jeho právo zaručené Ústavou Slovenskej republiky. Súhlasil síce, že výška súdneho poplatku nepredstavuje príliš vysokú čiastku, ale pre žalobcu je aj táto suma v súčasnosti vysoká, spoločnosti personálne spojené s p. T. P. sú účastníkmi množstiev súdnych sporov, a tak celková výška súdnych poplatkov, ktorými sú tieto spoločnosti zaťažené, predstavuje sumy až niekoľko desiatok tisíc eur. Domáhať sa súdnou cestou zrušenia rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky pritom predstavuje jedinú zákonnú cestu, ktorou si žalobca môže uplatniť právo na svoju ochranu v danej veci.

Nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca je podnikateľom a došlo by tým k preneseniu podnikateľského rizika z podnikateľa na štát nemá podľa žalobcu oporu ani v súčasnej právnej praxi (aj praxi Krajského súdu v Košiciach) a nie je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008 a 5Obo/129/2008 z 30.07.2009, v zmysle ktorého:

„Ustanovenie § 138 ods. 1 O. s. p. oprávňuje súd na návrh účastníka priznať mu celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov. Predpokladom pre takéto rozhodnutie je skutočnosť, že to pomery účastníka odôvodňujú, a že nejde o .svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie, alebo bránenie práva. Zákon stanovuje rovnaké kritériá pre všetkých účastníkov bez rozlišovania, či ide o fyzickú, alebo právnickú osobu a podnikateľa, alebo nepodnikateľa. Zamietnutie návrhu obchodnej spoločnosti s odôvodnením, že by sa tým prenášalo podnikateľské riziko na štát, nemá oporu v zákone Pri priznaní oslobodenia fyzickej osobe sú rozhodujúce najmä majetkové pomery, pričom súd neskúma, či si prípadne svoju situáciu nezavinil sám a priznanie oslobodenia by sa rovnako mohlo považovať za nespravodlivé zvýhodnenie oproti inému účastníkovi.“

Žalobca taktiež poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/39/2012-135, ktorým priznal žalobcovi - podnikateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, z obdobných dôvodov ako uviedol žalobca.

Žalobca taktiež nesúhlasil s tvrdením krajského súdu, že nepreukázal ním tvrdené skutočnosti, nakoľko súd prvého stupňa má vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalôb spoločnosťami personálne spojenými s p. T. P. práve na Krajský súd v Košiciach. Krajský súd má taktiež vedomosť o množstve úspešných súdnych rozhodnutí (v prospech spoločností spojených s p. T. P.). Okrem toho tvrdil, že ho súd nevyzval na doplnenie žiadnych dôkazov, nevykonal žiadne dokazovanie a bez ďalšieho vec rozhodol v neprospech žalobcu, čo tento považuje za postup, ktorý je v rozpore so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 138 ods. 2 O.s.p., v návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

a/ vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo

b/ rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

V predmetnej právnej veci žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov podaním doručeným súdu dňa 13.05.2014. Krajský súd výzvou zo dňa 19.05.2014 žalobcu vyzval prostredníctvom právneho zástupcu, aby v určenej lehote riadne vyplnil a doručil priložené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania - právnickú osobu, ako aj všetky doklady k nemu príslušné.

Na základe výzvy doručil žalobca 04.06.2014 krajskému súdu tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania (§ 138 ods. 2 O.s.p.), ktoré však vyplnil len na jeho titulnej strane, t.j. v rozsahu identifikačných údajov účastníka konania - právnickej osoby, tlačivo podpísal a dotoval.

Majetkové pomery účastníka konania nemožno považovať za skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti a konanie o oslobodenie od súdneho poplatku nie je konaním, v ktorom by zákon ukladal súdu vyhľadávaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie skutkového stavu. Bolo preto výlučne na žalobcovi, aby svoje tvrdenie o nepriaznivých pomeroch sám preukázal, na čo slúži, okrem iných, aj tlačivo, ktoré mu krajský súd doručil a ktoré je verejne dostupné i na internete.

Keďže žalobca nepredložil relevantné doklady preukazujúce tvrdenie o nepriaznivej situácii, krajský súd, logicky, nemohol vykonať akékoľvek dokazovanie v tomto smere. Preto bolo správne jeho rozhodnutie nepriznať oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca dostatočne nepreukázal svoje tvrdenia o nepriaznivosti finančných a majetkových pomerov.

Následne nebolo možné prihliadať na počet súdnych konaní, v ktorých vystupujú na strane žalobcu právnické osoby personálne prepojené s p. T. P., nakoľko žalobca ako samostatná právnická osoba vykonáva podnikateľskú činnosť, pričom pri tejto činnosti nie je viazaný na iné subjekty. Bez riadneho preukázania finančných a majetkových pomerov táto skutočnosť osebe nemôže odôvodniť iné než zamietavé rozhodnutie o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Je potrebné opätovne zdôrazniť, že dôkazné bremeno leží na žalobcovi, ktorý bol povinný preukázať dôvody o nemožnosti zaplatiť súdny poplatok a predložiť k tomu zodpovedajúce dôkazy, ako aj to, akým spôsobom mala mať prepojenosť spoločností s personálnym vplyvom p. T. P. vplyv na finančnú situáciu žalobcu a tiež jeho schopnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 70 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/352/2012 - 48 zo dňa 19.11.2014 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca nemal v konaní úspech a žalovanému náhrada trov konania neprináleží (§ 250k, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.